

जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा यांच्या सन २०२३-२०२४, २०२४ — २०२५ व २०२५—२०२६ या तीन वर्षांच्या कालावधीकरीता भंडारा जिल्हयातील पवनी तालुक्यातील येनोडा, जुनोना, गुडेगाव, पवनी, शिवनाला, वलनी, इटगाव, कुझा, तुमसर तालुक्यातील बाम्हणी, तामसवाडी, पांजरा (रे), मोहाडी तालुक्यातील बेटाळा (दक्षिण), बेटाळा (उत्तर), निलज बु., लाखांदुर तालुक्यातील मोहरना-१, नांदेड, गवराला-अ, गवराला- ब रेती उत्खननाकरीता १८ रेतीघांटास आवश्यक पर्यावरण विषयक अनुमतीकरीता जाहीर लोकसुनावणीचे दि. ३०/०१/२०२४. वेळ सकाळी १०.०० वा चे इतिवृत्त.

केंद्र शासनाच्या वने व पर्यावरण विभागाच्या अधिसूचना दि. 14.09.2006 व सुधारीत अधिसूचना दि. 01.12.2009 तरतूदीनुसार जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा यांच्या सन २०२३-२०२४, २०२४ — २०२५ व २०२५—२०२६ या तीन वर्षांच्या कालावधीकरीता भंडारा जिल्हयातील पवनी तालुक्यातील येनोडा, जुनोना, गुडेगाव, पवनी, शिवनाला, वलनी, इटगाव, कुझा, तुमसर तालुक्यातील बाम्हणी, तामसवाडी, पांजरा (रे), मोहाडी तालुक्यातील बेटाळा (दक्षिण), बेटाळा (उत्तर), निलज बु., लाखांदुर तालुक्यातील मोहरना-१, नांदेड, गवराला-अ, गवराला- ब रेती उत्खननाकरीता प्रस्तावित १८ रेतीघांटास आवश्यक पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी दिनांक ३०/०१/२०२४ रोजी सकाळी १०.०० वाजता, जिल्हा नियोजन भवन, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा, येथे मा. श्रीपती मोरे, अप्पर जिल्हाधिकारी, भंडारा यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली. श्रीमती. हेमा देशपांडे, प्रादेशिक अधिकारी, नागपूर हे म.प्र.नि.मंडळाचे प्रतिनिधी तथा लोक सुनावणी समितीचे सदस्य उपस्थित होते व श्री. किशोर पुसदकर, उप-प्रादेशिक अधिकारी, भंडारा यांनी समन्वयक म्हणून काम केले. सदर जनसुनावणीस श्री. रोहन ठवरे, जिल्हा खनिकर्म अधिकारी उपस्थित होते. अध्यक्षीय संमतीने सकाळी १०.०० वाजता पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणीची कार्यवाही सुरु केली. पर्यावरण विषयक लोक सुनावणीच्या वेळी उपस्थित असलेल्या लोकांची यादी सोबत जोडलेली आहे. (सहपत्र-1).

पार्श्वभूमी

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा यांनी भंडारा जिल्हयातील सन २०२३-२०२४, २०२४ — २०२५ व २०२५ — २०२६ या तिन वर्षांकरीता प्रस्तावित १८ (१.० ते ५.०० हेक्टर) वाळु रेती घाटांना पर्यावरण अनुमतिसाठी पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी घेण्यासाठी मंडळास पत्र दि. २०/१२/२०२३ व २२/१२/२०२३ अन्वये अर्ज सादर केला होता. मंडळाचे मुख्यालयाने पत्र क्रं. MPCB/JD/(WPC)/Env-PH/B-231221-FTS-0108 dtd.21/12/2023 अन्वये जनसुनावणी प्रक्रिया सुरु करण्याबाबत निर्देश प्रदान केले होते.

प्रयोजन व कार्यपध्दती

उप-प्रादेशिक अधिकारी, भंडारा तथा संयोजक यांनी अध्यक्षीय परवानगीने लोकसुनावणी समितीचे सदस्य व उपस्थितांचे स्वागत करून लोकसुनावणीला सुरवात केली, व जाहीर लोकसुनावणी घेण्याबाबतचा उद्देश व त्याची कार्यपध्दती समजावून सांगितली. त्यानुसार या ठिकाणी परवानगी बाबतचा कोणताही निर्णय घेण्यात येणार नाही, असे स्पष्ट केले. या जाहीर लोक सुनावणीमध्ये घेण्यात येणाऱ्या आक्षेपांची नोंद घेणे व शासनास पाठविणे एवढेच काम ही समिती करेल. त्यामुळे उपस्थित जनतेला या प्रकल्पाबाबत त्यांच्या सूचना, टिका, टिप्पणी, निवेदने व आक्षेप लेखी अथवा तोंडी सादर करावयाचे आहेत, त्याची नोंद घेतली जाईल व शासनास पाठविण्यात येईल असे सांगितले.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळ, भंडारा यांनी भारत सरकारच्या वने व पर्यावरण मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक 14 सप्टेंबर, 2006 नुसार लोकसुनावणी घेण्याचे प्रयोजन विशद आहे. तसेच त्यामधील तरतूदीनुसार दिनांक ३०/१२/२०२३ ला दैनिक द हितवाद (इंग्रजी) व दैनिक लोकमत (मराठी) या दोन मोठ्या प्रमाणात वितरीत होत असलेल्या स्थानिक वृत्तपत्रात या पर्यावरण विषयक लोकसुनावणीबद्दल जाहीर सूचना तिस दिवसांच्या मुदतीसह प्रसिध्द करण्यात आली असल्याचे सांगितले. दैनिक वृत्तपत्रात प्रसिध्द झालेल्या सुचनांच्या वृत्तपत्र कात्रणाची प्रत सोबत जोडली आहे. (सहपत्र-2).

भारत सरकारच्या वने व पर्यावरण मंत्रालयाच्या अधिसूचने प्रमाणे प्रकल्पाची ठळक वैशिष्टे असलेल्या, पर्यावरण आघात मुल्यनिर्धारण अहवालाच्या संक्षिप्त विवरणाची प्रत व इतर माहिती असलेले कागदपत्रे (इंग्रजी व

मराठी मध्ये) विविध सरकारी कार्यालयात तसेच ग्रामपंचायत कार्यालयात नागरीकांच्या अवलोकनार्थ ठेवण्यात आलेले होते. जाहिर सूचना प्रसिध्द झाल्यापासून जाहिर सुनावणीच्या तारखेपुर्वी लोकांकडून लिखित स्वरूपात सूचना, टीका-टिप्पणी व आक्षेप मागविण्यात आलेले होते. मंडळाचा आदेश क्र. ई-१००/२०२४ पत्र क्र. BO/JD/(WPC)/PH/B-240111-FTS-0198 dtd.11/01/2024 नुसार लोक सुनावणी समिती गठीत करण्यात आली. या आदेशाची प्रत सोबत जोडलेली आहे. (सहपत्र-3). सुनावणी पुर्वी तसेच सुनावणी दरम्यान एकही लेखी निवेदन प्राप्त झाले नाही.

सदर प्रकल्पाबाबत प्रकल्प धारकानी सादर केलेली कार्यकारी सारांश इंग्रजी आणि मराठीत सॉफ्ट कॉपीसह खालील कार्यालयात लोकांच्या माहितीसाठी आणि अभ्यासासाठी ठेवण्यात आले होते व याबाबत व्यापक प्रसिध्दी देण्याबाबत कळविण्यात आले होते.

१. मा. जिल्हाधिकारी, भंडारा.
२. मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा.
३. मा. व्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र , भंडारा.
४. उप-विभागीय अधिकारी, भंडारा, जि. भंडारा.
५. उप-विभागीय अधिकारी, तुमसर, जि. भंडारा.
६. उप-विभागीय अधिकारी, साकोली, जि. भंडारा.
७. तहसिलदार, तहसिल कार्यालय भंडारा, जि. भंडारा.
८. तहसिलदार, तहसिल कार्यालय पवनी, जि. भंडारा.
९. तहसिलदार, तहसिल कार्यालय तुमसर, जि. भंडारा.
१०. तहसिलदार, तहसिल कार्यालय मोहाडी, जि. भंडारा.
११. तहसिलदार, तहसिल कार्यालय लाखांदुर, जि. भंडारा.
१२. प्रादेशिक कार्यालय, म.प्र.नि.मंडळ, 5 वा माळा, उद्योग भवन, सिव्हिल लाईन्स, नागपूर.
१३. पर्यावरण व वातावरण बदल विभाग, 15 वा माळा, नवी प्रशासकीय इमारत, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-32.
१४. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुख्यालय, कल्पतरू पॉईन्ट, 3 रा माळा, सायन माटूंगा स्कीम रोड नं.8, सायन सर्कल समोर, सायन (पूर्व), मुंबई-22.
१५. क्षेत्रिय कार्यालय (पश्चिम मध्य क्षेत्र), पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भू-तल, पुर्व खंड, नवीन सचिवालय भवन, सिव्हिल लाईन्स, नागपूर-01.
१६. ग्रामपंचायत कार्यालय, येनोडा, ता. पवनी, जि. भंडारा.
१७. ग्रामपंचायत कार्यालय, जुनोना, ता. पवनी, जि. भंडारा.
१८. ग्रामपंचायत कार्यालय, गुडेगाव, ता. पवनी, जि. भंडारा.
१९. ग्रामपंचायत कार्यालय, पवनी , ता. पवनी, जि. भंडारा.
२०. ग्रामपंचायत कार्यालय, शिवनाला , ता. पवनी, जि. भंडारा.
२१. ग्रामपंचायत कार्यालय, वलनी , ता. पवनी, जि. भंडारा.
२२. ग्रामपंचायत कार्यालय, इटगाव, ता. पवनी, जि. भंडारा.
२३. ग्रामपंचायत कार्यालय, कुर्झा , ता. पवनी, जि. भंडारा.
२४. ग्रामपंचायत कार्यालय, बाम्हनी , ता. तुमसर, जि. भंडारा.
२५. ग्रामपंचायत कार्यालय, तामसवाडी, ता. तुमसर, जि. भंडारा.
२६. ग्रामपंचायत कार्यालय, पांजरा (रे) , ता. तुमसर, जि. भंडारा.
२७. ग्रामपंचायत कार्यालय, बेटाळा, ता. मोहाडी, जि. भंडारा.
२८. ग्रामपंचायत कार्यालय, निलज बु. , ता. मोहाडी, जि. भंडारा.
२९. ग्रामपंचायत कार्यालय, मोहरना , ता. लाखांदुर, जि. भंडारा.
३०. ग्रामपंचायत कार्यालय, नांदेड , ता. लाखांदुर, जि. भंडारा.
३१. ग्रामपंचायत कार्यालय, गवराला , ता. लाखांदुर, जि. भंडारा.

तसेच कार्यकारी सारांश मंडळांचे संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेली आहे.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळ, भंडारा तथा समन्वयक यांनी जिल्हा खनिकर्म अधिकारी भंडारा यांना सदर प्रस्तावित रेतीघांटाबाबत व पर्यावरणीय अहवालाबाबत विस्तृत सादरीकरण करण्यास सांगितले. तदनुसार, प्रकल्प धारकांचे तांत्रिक सल्लागार यांनी तपशिलवार मराठी मध्ये भंडारा जिल्हयातील सन २०२३-२०२४, २०२४ - २०२५ व २०२५ - २०२६ या वर्षाकरीता प्रस्तावित १८ (१.० ते ५.०० हेक्टर) वाळू रेती घाटांना पर्यावरण विषयक बाबीबाबत प्रस्तावित रेती घाटाची माहिती, खाणकाम पध्दत, पर्यावरण व्यवस्थापन योजना, व्यावसायीक आरोग्य आणि सुरक्षा व्यवस्थापन, हरित पट्टा विकास योजना, प्रकल्पाचे फायदे, पर्यावरण व्यवस्थापन योजना- खर्च, इत्यादीबाबत सादरीकरण केले.

सादरीकरणानंतर उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, भंडारा यांनी उपस्थित जनसमुदायाला, सदर प्रकल्पाबाबत काही प्रश्न, सुचना, टिका, टिप्पणी आक्षेप सुचवायचे असल्याचे त्यांनी आपले नांव व गावाचे नांव सांगून मुद्दे उपस्थित करावे, किंवा लेखी सादर करावे असे आवाहन केले.

उपस्थितापैकी कोणीही सदर प्रस्तावित रेतीघांटाबाबत लेखी अथवा मौखिक आक्षेप, सुचना सादर केलेल्या नाही.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, भंडारा यांनी प्रस्तावित रेतीघांटांपासून रेती डेपोपर्यंतचे प्रस्तावित अंतर व रस्ताबाबत व धूळ नियंत्रणासाठी करावयाचे उपाययोजनाबाबत, तसेच रस्ते बांधणी, दुरुस्तीसाठी काही तरतूद असणार का याबाबत विचारणा केली.

श्रीमती हेमा देशपांडे, प्रादेशिक अधिकारी, यांनी प्रस्तावित रेतीघांटावरील वाहतुक व खनन कामाकरीता स्थानिक लोंकाना प्राधान्य देण्यात येणार का याबाबत विचारणा केली.

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, भंडारा यांनी उत्तरादाखल सांगितले की, रेतीघांटापासून ते रेती डेपोपर्यंत रस्त्यांचे अंतर अंदाजे पाच किमी असेल व गांवातून जाणार नाही. तसेच रस्त्यांच्या देखभालीसाठी पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेमध्ये तरतूद करण्यात आली आहे. प्रत्येक रेतीघाटांवर जवळपास पंधरा लोकांसाठी रोजगार निर्माण होईल व स्थानिक लोंकाना प्राधान्य देण्यात येईल.

मा. अध्यक्ष लोकसुनावणी समिती

प्रस्तावित रेतीघाटांबाबत माहिती सादर करण्यात आली व त्याबाबत कोणालाही शंका नाही. रेती उत्खननासाठी प्रदुषणांचे नियमांचे पालन केले जाणार आहे व सर्वांची सहमती आहे असे दिसून येते.

आभार व्यक्त करून जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे जाहीर करण्यात आले.

(किशोर पुसदकर)
उप-प्रादेशिक अधिकारी,
म.प्र.नि.मंडळ, भंडारा व
समन्वयक, लोक सुनावणी
समिती

(हेमा देशपांडे)
प्रादेशिक अधिकारी,
म.प्र.नि.मंडळ, नागपूर व
सदस्य, लोक सुनावणी समिती

(श्रीपती मोरे)
अप्पर जिल्हाधिकारी व
अध्यक्ष, लोक सुनावणी समिती